

Terneuzen _ NL _ 1962 _ woont en werkt in Tilburg

Sinds 1991 werkt Jeroen Doorenweerd bij voorkeur op openbare locaties, waarmee zijn ontwerpen een eenheid kunnen vormen. De ontwerpen van Doorenweerd hebben een ogenschijnlijk alledaagse functie, zoals die van een hek, een steiger of een uitkijkpost, en dringen zich niet op als autonome artistieke ingrepen in de ruimte. De architectonische vormen waren aanvankelijk slechts bedoeld om de toeschouwer naar posities te leiden waarvandaan de specifieke kwaliteiten van een plek het best waargenomen konden worden. Doorenweerd sprak destijds van typologieën van waarnemingsplaatsen.

In 1994 ontwierp Doorenweerd voor de expositie *Vista – Solitary Visions / Dynamic Views* (Fundament, park Wolfselaar, Breda) voor het eerst een veranda. Doorenweerd leidde de blik af van het Romantische park, naar een zeer alledaags uitzicht, waarvan men zich nog nauwelijks bewust is, een eenvoudige weide. Het door wanden omgeven, gekaderde en dus streng geregisseerde uitzicht werd sterk beïnvloed door de aanwezige muziek, afwisselend de 6 Suites für Violoncello van J.S. Bach in een uitvoering van Pablo Casals en blues van Robert Johnson. Nog vóór de opening van de tentoonstelling leidde dit werk als gevolg van klein-burgerlijke sentimenten tot protest en interventies, die Doorenweerd's panorama krachtig verstoorden. Onderhandelen leverde niets op. De kunstenaar slikte een keer en spande toen een kort geding aan. Zonder echter het resultaat af te wachten – Doorenweerd won – besloot hij vervolgens eigenhandig in te grijpen en verwijderde de voor zijn werk geplaatste spandoeken tijdens een maanloze nacht.

Dit werk, *Veranda – Pablo Casals / Robert Johnson (1994)* bleek een sleutelwerk te worden in het oeuvre van Doorenweerd. De kunstenaar zette niet alleen zijn ontwikkeling van veranda's

en andere uitkijkposten met uitzicht op niet-spectaculaire stukken landschap voort, hij leerde ook geleidelijk de kracht van de onderhandeling onderkennen, die net zo'n belangrijk onderdeel van zijn werken is gaan uitmaken als de fysieke, architectonische constructies. Enkel door zijn onderhandelings talent met voldoende geduld voor bureaucratie, slaagde Doorenweerd erin om voor de gevangenis van Vught, waarvoor hij gevraagd werd een kunstwerk te ontwerpen, een zwembad voor gedetineerden te bouwen.

Voor de Skulptur Biennale Münsterland (2003) leek de kunstenaar inspiratie te putten uit de benaderingswijze van Gordon Matta-Clark, toen hij zijn keuze voor het bepalen van een locatie voor een ingreep liet bepalen door de mogelijkheden met het beschikbare budget een stuk grond te kopen. Niet de landschappelijke kenmerken van een locatie, maar de beschikbaarheid op de markt bepaalde hier een artistieke ingreep, precies zoals Matta-Clark nutteloze stukjes stedelijk land tussen aanpalende panden in New York opkocht, met het doel de eigenschappen van deze non-sites in kaart te brengen. Het toeval wilde dat Doorenweerd bij bezoek aan de AaBe Fabrieken stuitte op een situatie die letterlijk van de hand van Matta-Clark had kunnen zijn. Op de eerste etage van de voormalige wasserijen trof de kunstenaar een groot gat in een betegelde muur aan, dat uitzicht bood op de voormalige ververij, één van de laatste toevoegingen aan het AaBe complex en ooit van een majestueuze industriële pracht, van een socialistische decoratie voorzien door de Tilburgse schilder Kees Mandos. Het verval dat in ruim zeven jaar tijd in deze ruimte is opgetreden is fenomenaal. Doorenweerd besloot deze anonieme ingreep, die in essentie al af was, te perfectioneren, door de gekaderde ruimte schoon te maken en opnieuw vorm te geven, in een uiterst strenge regie. Opnieuw speelt muziek

een cruciale rol in dit werk. Doorenweerd laat zijn complete, uiterst eclectische muziekcollectie onderdeel uitmaken van het werk. De muziek wordt at random afgespeeld, waarbij de grootst mogelijke contrasten de revue passeren. De collectie is zo groot, dat gedurende de expositieperiode nooit twee maal dezelfde muziek gehoord zal worden en de toeschouwer die dit werk herhaaldelijk wil ervaren, dat steeds op een andere manier zal doen, mediterend op middeleeuwse muziek, dan wel wakker geschud door hardcore punk. Doorenweerd toont zich een ingenieuze manipulator van de waarneming en leidt de blik naar voren, de oude ververij in, en opwaarts naar de hemel.

Chris Driessen, catalogus
SPACE now and then